

AZƏRBAYCAN VƏ İNGİLİS DİLLƏRİNDƏ TERMIN YARADICILIĞINDA İŞLƏNƏN ÜSULLAR VƏ ONLARIN XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Bildiyimiz kimi, terminlər müəyyən bir konsepsiyayı, anlayışı ifadə edir. Dilçilikdə termininə tərif verilən zaman terminologiyanın lingvistik xüsusiyyətlərini aşkar etməyə və izah etməyə çalışır və buna görə də dilçilikdə hansı leksik vahidi termin hesab etməliyə dəyə dilçilər tərəfindən təhlillər aparılır. Ənənəvi mövqe kimi O.S.Axmanovanın fikri hesab olunur. O.S. Axmanova hesab edir ki, istənilən bir terminin əsas səciyyəvi xüsusiyyəti həmin terminin substantiv xüsusiyyətlərə malik olmasıdır [10, s. 134-136].

Bir sıra Avropa dillərinə o cümlədən ingilis dilinə nəzər saldıqda görürük ki, həmin dillərdə terminlərin əksəriyyətini isimlər təşkil edir. Məsələn, ingilis dilində terminlərin böyük hissəsi isimdir yaxud substantivləşmiş sözlərdir.

Müasir dövrdə terminlərin sayı günbəgün artır və terminologiyanın sürətlə inkişaf etməsi, yeni terminlərin yaradılması, bir sıra terminlərin ümumişlək sözlərə çevrilməsi, termin yaradıcılığı prosesinin müasir dilçilikdə aktual bir problem kimi baxılmasına şərait yaradır.

Dilin lüğət tərkibində yeni anlayışların, terminlərin yaranması cəmiyyətin inkişafı, cəmiyyət daxilində baş verən proseslər, bu proseslərin nə istiqamətdə davam etməsi və cəmiyyətin üzvləri olan insanların bu və ya digər hadisəyə münasibətinin necə bildirməsi ilə çox sıx bağlıdır. Ətraf mühitdə baş verənlər yalnız insan şüuruna, təfəkkürünə təsir etmir, eləcə də insanın dilinə böyük bir təsir göstərir. İnsanların dünyagörüşü genişləndikcə, fərqli hadisələrə münasibəti dəyişdikcə insanlar fikirlərini daha dəqiq və daha dolğun ifadə etməsi üçün yeni leksik vahidlərə ehtiyac duyur.

İnsanların həyatında yeni məşğuliyyət sahələri artdıqca insanlar yeni, əvvəl mövcud olmayan, alətlər və ya texnikaya aid bir şeylər yaradır. Bu yeni meydana gələn əşyaları və ya baş verən prosesləri adlandırmaq üçün insanlar müəyyən sahələrə aid yeni terminoloji vahidlər yaradır. Nəticə olaraq xüsusi sahəyə məxsus olan yeni terminlər dildə mövcud olan bir çox sözlərin və ya söz qruplarının müəyyən əsaslar üzrə dilin lüğət tərkibində diferensiallaşmasına səbəb olur. Yəni, cəmiyyətin həyatında baş verən bütün dəyişikliklər bir başa dildə özünü əks etdirir.

İ. V. Arnolda görə İngilis dilində termin yaradıcılığının yaranma üsulları aşağıdakılardır:

- 1) Clipping (kəsmə), blending (birləşmə), ellipsis (ellips), shortening (qısaltma) üsulu ilə yaranan terminlər. Məsələn: *translator receiver* → *transistor* → *trannie*; *education entertainment* → *edutainment*; *television text* → *teletext*, *ecological architecture* → *ecotecture*, *extremely low frequency* → *ELF*, *biological electronic* → *bionic*.
- 2) İngilis dilində latın və yunan dilindən götürülmüş sözlərinin birləşməsindən əmələ gələn terminlər: Məsələn: *aerodrom*, *microfilm*, *telegraph*, *thermonuclear*, *supersonic*.
- 3) Müxtəlif terminoloji sahələrdən götürülmüş alınma sözlər. Məsələn buna aid dilçilikdən götürülmüş terminləri göstərmək olar: *metaphor*, *metonymy*, *synechdoche* və sair [9, s. 134-150].

İngilis dilində termin yaradıcılığının üsullarına həmçinin sözdüzəltmə (word-formation) aiddir ki, bura mürəkkəb sözləri (composition), semantik yerdəyişməni (semantic shift) və törəməni (derivation) aid etmək olar. Alınma prosesi bütün sahələrdə mövcud olduğu kimi terminologiyada da mövcuddur.

Məsələn: *anode* və *cathode* terminləri (radioya aid olan terminlər) ilk dəfə M. Faraday tərəfindən, təbabətdə geniş işlənən *vitamin* termini 1912-ci ildə Dr. Funk tərəfindən ərsəyə gəlmişdir. Termini yaradan insanlar ona müəyyən bir məna verir və onları dildə işlətməyə başlayırlar.

Terminlər lüğət tərkibində olan başqa sözlərdən fərqlənirlər. Müasir ingilis dilində terminlər bəzi hallarda gündəlik danışqda mövcud olan ümumişlək sözlərə də çevrilə bilərlər.

Buna misal olaraq radio və televizorla bağlı terminləri göstərmək olar – *antena (antenna)*, *teletayp (teletype)*, *tranzistor (transistor)*. Bu sözlər terminoloji xüsusiyyətləri itirərək hal hazırda gündəlik danışqda istifadə olunan sözlər sırasına keçiblər.

Bəzən ümumişlək sözlərin mənasında bəzi dəyişikliklər edilərək terminləşmə prosesi izlənilir. Belə ki, termin artıq dildə mövcud olan sözlər əsasında yaranır və müvafiq olaraq yeni məna qazanır.

Məsələn: *client-müştəri*; *bonus-mükafat, bonus*; *balance-qalıq, balans*; *accumulation-yığılma*; *abundance-bolluq*; *category-dərəcə, kateqoriya*; *crash-iflas, crisis-böhran*; *deduction-ayırma*; *demand-tələb, tələbat*; *market-bazar, market*; *means-vəsait*, və s.

Bəzən terminlərə biz qəzetlərdə, jurnallarda, bədii ədəbiyyatda qarşımıza çıxma bilər. Məsələn astronomiyaya aid *black hole* və *white hole* termin - söz birləşmələri kimi.

Terminlərin leksik-semantik xüsusiyyətlərinin tədqiqində terminoloji vahidlərinin lüğətlərdə toplanması, onların sistemləşdirilməsi və aydın formada izahının verilməsi onların leksik-semantik xüsusiyyətlərinin öyrənilməsində əsas rol oynayır.

1939-cu ildə D. Qulivevin tərtibatında "Rusca-Azərbaycanca dil və qrammatika terminləri lüğəti" kitabı yaxud 1954-cü ildə nəşr olunmuş "Dilçilik terminlərin lüğəti" (Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı) terminologiya sahəsinə aid olan lüğətlər sırasındadır. Bu lüğətlərdə hər bir terminin mənası izah olunmuşdur, həmçinin Avropa dillərindən götürülmüş terminlərə də xüsusi yer ayrılmışdır.

¹¹ Azərbaycan Dillər Universiteti, Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

<https://orcid.org/0009-0005-1152-2562>

Ə.Fərəcov tərəfindən 1969-cu ildə yazılmış “İzahlı dilçilik lüğəti”ndə həmin dövr üçün yeni yaranmış terminlərin aydın şəkildə təsviri verilmişdir. Bu lüğət 70-80-ci illərdə filoloqlar tərəfindən geniş istifadə olunurdu. Terminoloji lüğətlər sırasına həmçinin 2006-cı ildə L. Qurbanova tərəfindən yazılmış “Dil sistemində terminoloji leksika” lüğəti də daxildir və s.

1980-cı illərdə terminlərlə bağlı müxtəlif terminoloji lüğətlər yazılmışdır. 1989-cu ildə M. İ. Adilov, Z. N. Verdiyeva, F. M. Ağayeva tərəfindən “İzahlı dilçilik terminləri” kitabı nəşr olunmuşdur. Bu lüğətdə dilçilik sahəsinə aid olan terminlər əlifba sırası ilə verilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu lüğətə nəzər salanda görə bilərik ki, ümumi dilçilikdə işlənən terminlərin əksəriyyəti Hind-Avropa dillərinin əsasında meydana gəlmişdir. Məsələn : *aleksiya* - psixi-fizioloji proseslərin pozulması ilə əlaqədar hərfləri seçə bilməmək, onları birləşdirib oxuya bilməməkdən ibarət dil pozğunluğu.

Yeni terminlərin meydana çıxması son zamanlarda tərcümə sahəsində də çox yayılmışdır. Termin yaradıcılığında ən çox istifadə olan üsullardan biri başqa dillərdən alınma metodudur. Məhz buna görə beynəlmiləl sözlərinin sayı günbəgün artır. İnternet terminlərin yaranmasında əsas resurslardan biri hesab edilə bilər. Məsələn : *brauzer, instalyasiya, apdeyd, bloq, provayder* kimi terminləri gündəlik həyatımızda. Terminlərin yaranma üsulundan biri də transliterasiya adlanır, yəni başqa dildən alınma sözün tələffüzü Azərbaycan əlifbası hərfləri ilə verilir. Məsələn : *resonance - rezonans, balance - balans*.

Bəzən terminlər dilin daxili resursları hesabına yaranırlar. Məsələn, artıq dilin lüğət tərkibində mövcud olan sözün mənasını genişlənməklə yeni termin yaranır. Məsələn : *insanın burnu- gəminin burnu; insanın qolu-- çayın qolu*.

Azərbaycan dilində daxili imkanlar hesabına terminlər müxtəlif üsullarla yaradıla bilər. Buraya termin yaradıcılığında semantik, morfoloji, sintaktik üsullar, sözlərin ixtisarı və qısaldılması həmçinin kalka üsullar daxildir.

1. Semantik üsuldan istifadə zamanı sözün semantik yükü artırılır və mənanın genişlənməsi baş verir. Məsələn , *bölmə, yuva, güc, ailə, yaddaş* və s. Məsələn : *bölmə* (riyaziyyat termini) – *bölmə* (polis bölməsi) ; quşun yuvası – elektrik cərəyan yuvası və sair Bu metodla yaranmış terminlər semantik konversiya vasitəsi ilə əmələ gəlir.

Semantik üsulu nəzərdən keçirdikdə görmək olar ki, bu üsulla yaranan terminlər həmin dilin öz lüğət tərkibində artıq mövcud olan sözlər əsasında yaranır. Hər iki dildə yəni həm Azərbaycan həm də ingilis dillərində semantik üsulla əmələ gələn terminlərin strukturu başqa sözlə tərkibi dəyişmir, sözün-terminin mənası sadəcə olaraq genişlənir və məna dəyişikliyi baş verir.

M.Qasımov hesab edir ki, yeni anlayışları dildə mövcud olan sözlərlə əvəz etmək üsulu həmin sözlərin semantik yükünü artırır və beləliklə çoxmənalılıq (polisemantika) yaranır. [4, s. 4].

S.A.Sadıqova bu məsələ ilə bağlı isə hesab edir ki, termin yaradıcılığında semantik üsul ən çox istifadə olunan üsullardan biri hesab oluna bilər [26, s. 145]. Məsələn, *səs* sözü həm fizikada deyil, həm də dilçilikdə istifadə olunur. Məsələn : *səs dalğası, dil -dil ailəsi və sair*.

Leksik-semantik yolla yaranan dilçilik terminlərində aşağıdakı prosesləri müşahidə edə bilərik:

a) Ümumişlək sözün semantik yükü artırılaraq mənasının genişlənilib termin kimi istifadə olunması. Başqa sözlə desək, gündəlik istifadə etdiyimiz ümumişlək söz yaxud söz birləşməsinin mənası genişlənərək, dilçilikdə hansısa bir terminoloji anlayışı ifadə etməsidir. Ümumişlək sözlərin (söz birləşmələrinin) əvvəlki mənalarına yeni mənanın əlavə olunması həmin sözlərin istifadə dairəsini genişləndirir və bu proses terminologiyanın zənginləşməsində mühüm rol oynayır.

Məsələn, ümumişlək *xəbər* sözü dilçilikdə *xəbər* termini kimi işlənir. Burada ümumişlək bir söz termin olaraq cümlənin baş üzvünü ifadə etməyə başladı.

b) İkinci üsul isə artıq terminin semantik cəhətdən mənasının genişlənilib, yeni terminoloji mənaya kəsb etməsidir. Dilçilikdə bu prosesə bəzən transterminləşmə deyirlər.

Transterminləşmə - müəyyən bir terminin bir terminoloji sistemdən çıxıb başqa terminoloji sistemə keçməsidir. Bu halda terminlər arasında omonimlik yaranır, halbuki terminlər müxtəlif terminoloji sistemlərə məxsusdurlar.

Məsələn, *reduksiya* termini müxtəlif mənalarda kimyada, texnikada, biologiyada, fizikada, dilçilikdə, tibbdə işlənir.

Başqa bir misal *çarpazlaşma* sözüdür- dilçilikdə bu termin dillər arasında qarşılıqlı əlaqəni bildirir; bu əlaqə zamanı dillərdən biri üstün olub qalib gəlir, digər dil isə məğlub olur. Biologiya sahəsində *çarpazlaşma* bitkilərin çarpazlaşma üsulu ilə çoxaldılması metodunu bildirir.

Leksik-semantik üsul termin yaradıcılığında mühüm rol oynayır. Bu üsulu öyrənməsək terminlərin mənalarını, onların səciyyəvi xüsusiyyətlərini və terminin elmin hansı sahəsinə aid olduğunu bilmərik.

Leksik-semantik üsul kimi sintaktik üsulda termin yaradıcılığında əsas rol oynayır. Bu yolla yaranan terminlər iki və ya daha çox sözün birləşməsindən əmələ gələn mürəkkəb terminlərdir. Məsələn : *yaddaş, çobanyastığı* və s.

İngilis dilində sintaktik üsulla yaranan terminlər (complex terms) bir neçə metodla yaranırlar:

a) tire vasitəsi ilə düzələn mürəkkəb terminlər. Bu cür yolla yaranan terminlər sadəcə iki sözün tire vasitəsi ilə ayrılması nəticəsində meydana gəlir. Məsələn: *composer-conductor* (*bəstəkar-dirijor*), *father-in-law* (*qaynata*), *merry-go-round* (*yelləncək*) və sair

b) İki sözün birləşməsi nəticəsində yaranan terminlər: *outflow* (*sızma*), *outcome* (*gəlir*).

c) Ayrı yazılan, lakin mürəkkəb termin olan sözlər . Məsələn: *member country* (üzv ölkə).

Termin yaradıcılığında növbəti üsul kalka üsulu adlandırılır . Bu üsulda tərcümə zamanı terminin hissələrinin sözbəsöz tərcüməsi baş verir. Məsələn, *waterproof- su keçirməyən*.

Bəzən elə terminlərlə rast gəlmək olar ki, onların tərcüməsi ya uyğun deyil, ya da mümkün deyil. Belə hallarda terminlər olduğu kimi dildə qalır və nəticədə beynəlxalq sözlər – terminlər yaranır . Bu üsulla yaranan terminlərə məsələn Türk dilində rast gəlmək olar , misal üçün : *qrammatika- dil bilgisi, sinonim- eş anımlı* və sair

Qeyd etmək lazımdır ki, kalka üsulu əvvəlki dövrlərdə Azərbaycan dilində o qədər də istifadə olunmurdu, lakin son vaxtlar bu üsulla yaranan terminlərin sayında artım müşahidə olunur . Azərbaycan dilində bu yolla yaranan terminlərin quruluşuna nəzər salsaq, görərik ki , terminlər ən çox sifət+isim, isim+isim nitq birləşməsindən ibarət olur

Termin yaradıcılığında digər ən çox işlədilən üsul konversiyadır (ingiliscə *conversion*). Bu üsulda heç bir affiksdən istifadə olunmur. Buna görə bu üsulu leksik-semantik üsula aid etmək olar. Bu metodla yaranan terminlər heç bir dəyişiklik edilmədən bir nitq hissəsindən başqa bir nitq hissəsinə çevrilir və bunun nəticəsi olaraq həmin terminin leksik-semantik xüsusiyyəti dəyişliyə məruz qalır . Bir çox hallarda bu üsulla biz isimin feilə keçməsi və yaxud sifətin isimə keçməsinə müşahidə edə bilərik . Məsələn, *draft* sözü 14-cü əsrdən bu yana ismə aid edilirdi və *məktubun korlanmış (kobud) nüsxəsi* mənasında işlənirdi . 1745-ci ildən isə bu günə kimi *draft* termini *qaralama* mənasında istifadə edilir. Qeyd etmək lazımdır ki, 19-cu əsrdən başlayaraq *draft* termini həm isim həm də feil kimi istifadə olunur. Feil kimi *draft* termini *proyekt yaratmaq, eskiz yaratmaq* kimi mənalarında istifadə olunur.

Başqa bir misallara aşağıdakıları aid etmək olar : *output* (buraxılış) həm isim həm də feil kimi ;*Google* həm isim həm də feil kimi , *export* isim kimi - *export*feil kimi, *import* isim kimi *import* feil kimi və s.

Terminləşmə zamanı doğma dildən götürülmüş söz və ya söz birləşməsi başqa bir konsept və ya anlayış ifadə edir, yəni adi, ümumişlək söz terminə çevrilir. Bu prosesdə sözə heç bir affiks əlavə edilmir və yalnız sözün leksik-semantik xüsusiyyəti dəyişir. Məsələn: *interaction* sözü ingilis dilində gündəlik istifadə olan sözlər sırasına daxildir , mənası *qarşılıqlı əlaqədir*, lakin kimyada bu termin kimyəvi elementlər arasında əlaqəni bildirmək üçün istifadə olunur . Beləliklə, ümumişlək bir söz öz istifadə mühitindən götürülərək xüsusi mühitə keçir və termin olur .

Termin yaradıcılığında istifadə olunan başqa bir üsul da qısaltmadır yaxud abbreviaturalardır. Bu üsul o biri üsullara nisbətə daha yenidir. Bu üsuldan istifadə zamanı sözləri qısaltılır və beləliklə abbreviaturalar yaranır.

S.Sadiqova abbreviaturaları aşağıdakı qruplara bölür:

a) Hərfi ixtisarlər . Bu qrupa aid qısaltmalar sadəcə olaraq sözlərin baş hərflərindən ibarət olurlar. Məsələn: Kazan Dilçilik Məktəbi - KDM, Dillərin Tipoloji Təsnifi-DTT, Funksional Dilçilik Məktəbi-FDM və s. İngilis dilində: *BC-Before Christ, ABC- American Broadcasting Company, NBC-National Broadcasting Company , BR-British Rail, GPS-Global Positioning System*, və s.

b) Qarışıq ixtisarlər;

c) Heca-termin ixtisarləri- bu ixtisarlarda sözün başlanğıc hissəsi və o biri sözün tam hissəsi birləşir. Məsələn: *etnolingvistika, subordinativ, hidroleksem, hipersema, hiperurbanizm, paleoqrafiya, desemantikləşmə, siqnifikasiya, sinsemantika, transformasiya, ecological nature- econature, transformativ formation-transformation* və s [5 , s. 124-133].

Termin yaradıcılığında leksik-semantik xüsusiyyətlərindən bəhs edərkən müxtəlif üsullar qeyd olunsada, abbreviatura üsulu o biri üsullardan çox fərqlənir. Bu üsulla düzələn terminlər yarandıqdan sonra təzə mənə və ya anlayış yaratmır, sadəcə olaraq qısaltılaraq başqa məzmununda termini ifadə edirlər.

V.P.Danilenkonun qeyd edirdi ki , terminləri başqa dil vahidlərindən fərqləndirən əsas xüsusiyyət o sözlərin ədəbi dildə üç leksik mənası var: əsas olan nominativ , frazeoloji və sintaktik mənə. Onlardan fərqli olaraq terminlərin yalnız bir V.P.Danilenkonun fikrinə görə, terminlər quruluşuna və morfoloji xüsusiyyətlərinə görə üç qrupa bölünür :

1) termin- sözlər (sadə, düzəltmə,mürəkkəb);

2) termin- söz birləşmələri ;

3) nominativ mənə daşıyan simvolik sözlər [11, s. 53].

S.V.Qrinyov qeyd edir ki, terminləri dilin başqa vahidlərindən fərqləndirən əsas xüsusiyyət terminlərin istifadə dairəsinin spesifikliyi, onların xüsusiyyətidir.

Digər alim K.Y.Averbuxun hesab edirdi ki , terminin əsas tərkib hissəsi onun quruluşudur . O hesab edirdi ki, termin ancaq söz birləşməsi formasında çıxış edə bilər.Tək sözdən ibarət terminlər sadəcə istisna hesab edilməlidir [8, s. 118].

Biz bu fikirlə razılaşa bilmərik, çünki bir sıra dillərdə , o cümlədən ingilis və Azərbaycan dillərində terminlər məhz bir sözdən ibarət olur.

Müasir ingilis dilində *adaption (adaptasiya)* termini müxtəlif terminoloji sistemlərdə fərqli mənalarda işləne bilər, lakin bu terminin mənalarının birləşdirən bir ümumi leksik paradigmatik semadır mövcuddur ki , burada invariantlıq kimi çıxış edir. *Adaptasiya* (ing. *adaption*) sözünün mənası insanların onlara təzə olan mühitə uyğunlaşmasıdır. Bu termin elm sahələrindən ən çox biologiyada istifadə olunur.

Bu termin radioelektronikada tikintidə istifadə olunan qurğunu bildirir; metodikada - çap olunmuş mətni mümkün olan maksimum dərəcədə qısaltmaq; leksikologiyada - dil vahidlərinin istifadə sahəsinin genişləndirilməsi. *Adaption* sözünün qeyd olunan mənaları ümumi semantik komponenti olan invariantın aktuallaşmasıdır.

Terminlər ən çoxelmi üslubda istifadə olunan leksik vahidlər hesab oluna bilər. Deməli, terminoloji vahidlərin mövcud olması üçün elmin olması şərtidir. Bununla bağlı B.Çobanzadə qeyd edirdi ki, elmin Vətəni yoxdur, insan fikirləri arasında beynəlmiləl, cahani olaraq doğulan birinci əsər elmdir. Alim qeyd edir ki, dünyanın hər yerində faydalı və doğru olmayan fikir elm sayıla bilməz [2, s. 37].

Həm Azərbaycan və həm də ingilis dillərdə termin yaradıcılığında leksik-semantik metod geniş istifadə olunur. Bu üsulla terminlərin semantik (məna yükü) artır və beləliklə məna genişlənərək yeni mənalı termin meydana çıxır.

Azərbaycan dilində 20-ci əsrin əvvəllərində termin yaradıcılığında əsas mənbə ərəb və fars, sovet dövründə rus və bəzi Avropa dilləri götürüldü.

Terminlər əsasən elmi üslubda işlənir və yaşadığımız cəmiyyətdə baş verən elmi, texniki tərəqqi nəticəsində yaranan və cəmiyyət tərəfindən qəbul olunan xüsusi leksik vahidlərdir. Bəzi terminlər elmi üslubdan başqa həmçinin müxtəlif peşə sahələrində istifadə olunurlar. Bu cür istifadə zamanı terminlər həm ekspressiv həm də estetik mənaya malik olurlar. Bundan başqa, bəzən müəllif şəxsi istedadı və özünəməxsus ifadə tərzini nümayiş etdirmək üçün terminlərdən istifadə edir. Bu zaman istifadə olunan terminoloji vahidlər üslubi funksiya daşıyır.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Adilov M. I., Verdiyeva Z. N., Ağayeva F. M. "İzahlı dilçilik terminləri", Maarif, 1989, s., 290
2. Çobanzadə B. Türk dili və ədəbiyyatının tədrisi üsulu. Bakı: Azərşəf, 1926, 264 səh.
3. Dəmirçizadə Ə. "Azərbaycan dilinin üslubiyyatı", Azərbaycan Dövlət tədris-pedaqoji ədəbiyyatı nəşriyyatı -Bakı, 1962, 270 s.
4. Qasımov M. "Elmi-texniki tərəqqi və terminologiya"- Elm və həyat, №4, 1975, s. 7
5. Sadiqova S.A. "Terminologiya məsələləri"- Bakı-Elm -2003, 156 s
6. Sadiqova S. Müasir Azərbaycan ədəbi dilində termin yaradıcılığı prosesi. Bakı: Elm, 2010, 244 s.
7. Sadiqova S. Azərbaycan dili terminologiyasının nəzəri problemləri. Bakı: Elm, 2002, 230 s
8. Авербух К.Я., Карпова О.М. Лексические и фразеологические аспекты перевода, М.: Академия, 2009. — 176 с.
9. Арнольд И. В. "Лексикология современного английского языка". Москва "Высшая школа". 1986 s. 295 стр.
10. Ахманова О.С. "Словарь лингвистических терминов" Изд. 2-е, стереотипное. — М.: Едиториал УРСС, 2004. — 576 с
11. Даниленко В.П. "Терминология: Опыт лингвистического описания"; М.: Наука, 1977, с.68

Açar sözlər : termin , elmi üslub , üslubiyyat , leksik-semantik üsul

Ключевые слова : термин , научный стиль , стилистика. Лексико-семантический способ

Key words : term , scientific style , stylistics , lexico-semantic method

PEZİOME

Термины можно считать незаменимыми и неразделимыми в каждом языке. Со временем количество терминов в английском и азербайджанском языках увеличилось, а стремительное развитие терминологии, создание новых терминов каждый день или включение некоторых терминов в общую группу слов привело к развитию термина в английском языке.

SUMMARY

Terms can be considered indispensable and inseparable in every language. Over time, the number of terms in English and Azerbaijani has increased, and the rapid development of terminology, the creation of new terms every day, or the inclusion of some terms in a common word group has led to the development of the term in English

Rəyçi : fil.f.d. G. Tahirzadə